թիւ. ՏԱՐԻ թիւ 71 — ԱՊՐԻԼ 27/9 ՄԱՅԻՍ 1898 — 18 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1315 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

درعلیده غلطه‌ده (ماسیس) غزتهسی اداره‌خانهسنه

Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳԻՐԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեանց խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Քաղաքական եւ Զգօշային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » կիսամեայ. 70 »
» » » եռամեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրգ.
» » » կիսամեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային մասնակ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական բդրաստարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Եթէ չեմ սխալիր, և կարծեմ թէ ոչ, հայ բժիշկներու պիտակն ունդրանիկ երեկոյթն էր որ ներկայացուեր է Տօքթ. Դասպարեանի մութ սենեակին մէջ, Բերա... քսանեւերորդ դարէն առաջ բարեբախտաբար։ Հարկաւ մեր ոչ-գիտուն դասը պիտի հաճի իմ առաջնորդութեամբ—եթէ մեծ պատիւ մը չէ ինձի—շնորհաւորութեամբ համեմեալ դոհութիւն յայտնել Տօքթ. Ե. Մասիսի, համանուն օրաթերթիս բժշկական քրոնիկագրին, որ մութ սենեակին մէջ անցած դարձուածէն բաժին հանած է մեզ ալ ամենքս սիրուն նկարագրութեամբ։

Կրնանք ուրեմն պարծենալ, առանց դէղնելու, թէ մեր դարը բոլորովին ամուլ չանցաւ մեզի համար ալ գիտական հետաքրքրութեանց մասին։ Իրաւ է թէ մեզական լաստերներու երեկոյթներ ունեցած ենք յաճախ այս դարուս մէջ, կամ թթուածնի ու ջրածնի պատրաստութեան փորձերը ըրած ենք մեր դպրոցական պարզեւաբաշխութեանց առիթիւ... երբեմն յաջողելով իսկ, բայց տակաւին չենք կրցած մեր գիտական պատմութեան մէջ արձանագրել հայ բժիշկներու արուեստասիրական մէկ երեկոյթը... «Եղեցի լոյս և եղեւ լոյս»էն ի վեր։ Անչուշտ աւելի ունեցած երեկոյթին նախաձեռնութիւնը պիտի պարտինք Տօքթ. Դասպարեանի մութ սենեակին, և յետոյ քիչ մըն ալ մեծապայծառ Բ ճառագայթներուն ազնուութեան։

Եւ որչափ կարօտութիւն ունինք մենք մանաւանդ այդ Բ ճառագայթներուն ժամանութեան, այդ ծածկագիտ շարժերուն ժողովրդականացման, անոնց շնորհիւ թափանցելու համար, զոր օրինակ, գրական կարգ մը յօդուածներու խմատին, կրօն. ժողովի վերջնական դիտաւորութեան, Պատուոյի Տ. Հօր քսակին որպիսութեան, Պալըքէսէրի Առաջն. Տեղապահին հաշիւներուն ճշդութեան, Փոքրիկայ Գ. Աբեղայեան գաւառանախնդիր գեղերամներուն, Հիւսնդանոցի Ջ-թագոյց Տեղապահ Հօր հոգեկան վիճակին—բայց ի Դատաստանական Խորհրդի որոշումներին, որոնց մէջ թափանցելու համար դանդ մը չեն արժեր պարզ Բ ճառագայթները։ Բ և կամ փ ճառագայթներու գլուխն պիտի սպասենք, կամայ թէ ակամայ, դատաստանականին չորս պատերուն ներսը բան մը նշմարելու համար։

* * *

Ի դէպս թէ յանդէպս՝ հանրածանօթ առած մը յիշեցի, տեսնելով որ Մարդուանի Տաճատ քահանան ալ գլուխը ինկեր է Կրօն. ժողովի ապտակը։ Մէկ պարուան պապանձանքի ենթարկուած էր՝ մարդկորէն կամ քահանայօրէն գործած կատակներուն համար։ և ահա այդ ապաշխարանքը երկու զածութեամբ կրելու նպատակով այս գրքոյ Գոլիս եկեր և...պանդուկ մը լիքեր է, ուր պիտի ընդունի եղեր ժողովականներու կամ խմբագիրներու բարի գալստեան այցելութիւնները, քանի որ Օրատուցին օրինակը սրտէն հեռու չէ, և իրաւամբ ալ կրնայ անկարել կանխահաս յաջողութեանց։

Կրօն. ժողովը առ այժմ պանդուկատակ ապաշխարողին գործը յանձներ է Պատրիարքարանի անուրէնութեան, մինչև որ սրբալոյս մեռան փոխարինելու պաշտօն մը յանձնուի քահանային... անոր շնորհիւ սրբելու համար մեղքերը բոլոր։

Ցեւոյ Կրօն. ժողովը զբաղեր է տեղապահներու և քահանաներու անհամաձայնութիւններով։ Պայազիտի Առաջն. Տեղապահը համաձայն չէ եղեր Տ. Ներսէս քահանային հետ։ Մարդուանի Տ. Իգնատիոս քահանան ալ ներդաշնակ չէ եղեր Ամասիոյ Տեղապահին հետ։— այս վերջինէն կը ինդրուի որ քահանան ճանչայ չհանէ դէպի Պոլիս, վասն զի մեկ հատ ունինք Մարզուանցի... պանդոկի մէջ—յետոյ Բարերդի Տեղապահը տարուած է եղեր Դարաիրիսի Տ. Յովհ. քահանային հետ...։

Ա.նու հետեւ ժողովը ուզեր է իմանալ Վանեցի Շահինեան Դէորգի կնոջ կրօնափոխութեան պատճառները, ուրիշի հետ տեսնուած հրամանն տալէ առաջ յիշեալ տնէին, բաւական չհամոզելով Վանայ Առաջն. Տեղապահին տեղեկագիրը՝ որ կը հաստատեր կնոջ կրօնափոխութիւնը։

Հիմայ Շահինեան պիտի սպասէ, Սուլթանայի մէջ, իր դասալիք կնոջ կրօնափոխութեան պատճառներուն վերլուծման։ և յետոյ ինչ ապահովութիւն կայ թէ այս պատճառներն ալ ուրիշ պատճառներ չպիտի ունենան, ու այսպէս պատճառական յառաջատուութեամբ ժողովը չպիտի յանդի վերջ ի վերջոյ մեծագոյն պատճառին, որ կը կոչուի... «Ոչ գոհոյ խոնարհ պարտաւոր»։

Եթէ Կրօն. ժողովը ինքն ալ պատճառներ չունենար սանկ ու նանկ պատրուակներով որոշումներ արձակելու, թերեւս մարդ փորձուէր հարցընել անդամակից հայրերուն՝ թէ ո՞ր օրէնքով իրաւունքեան մը պատճառները կ'ուզեն ճշդրտել, երբ իրաւունքին ինքնին բաւական է զբաղեալ կողմին նորոգ ամուսնութեան հրաման տալու։ Կրօնափոխութիւնը կրնայ հարիւր պատճառ ունենալ. բայց Կրօն. ժողովը մեկ պատճառ միայն ունէր՝ զրկեալ կողմին ամուսնութեան հրաման տալու համար, այն է՝ կնոջ կրօնափոխութիւնը, որ ստուգուած էր Առաջն. Տեղապահի մը վկայութեամբ։

Չի կարծուիր թէ Ս. Պատրիարքը, որ անցեալ երեքշաբթի օր ներկայ չէր ժողովին, համամիտ գտնուի առանկ որոշումներու։ և այս կերպով բաւականաքնի գեղեցիկներու գալ բացուի, զոր յետոյ չկարենան գոցել պատճառախնդիր ժողովականներ։

* * *

Զանազան թաղներու մասին նորանոր տեղեկութիւններ կու գան գաւառներէն, ամենքարար տեղեկութիւններ՝ որ բաւական են բուժելու խղճահար միտքերը, նախանձայոյզ հոգիներու վերքերը։ Հանգիստ թաղնալը, որ վերջին անգամ է յանալի այժմեան քարոզչին արձարձուած էր, հեռացնէ գաւառներէն անհետ կ'ելլայ Արմաշեան տեղապահներու նախաձեռնութեամբ, որոնք մերիներուն պէս արժանիքը չանթաղի վրայ ցոյց տալ սորված չեն, այլ... քիչ մը վարքը դիզակերպ անբնութ ոգի մէջ։ Հիմայ տակաւին չանթաղնելը բոլոր քարոզ պիտի ըլլան՝ որ դլուխ չեն դներ գաւառներու մէջ, ու անոնք ամուսերուն կը սպասեն վոսփորանոկ եկեղեցականներու բարեհաճութեան։

Բայց արդեօք, չանթաղի ապագային տար ժամանակը —երբ շրջաբերական անդամ պատրաստուեցաւ, մարդապետ հովիներու ազդարար, թէպէտ լեռնց շրջաբերականը... ամիսցաւ ճամբայ ելլելու— մեր ժողովական հայրերը չնորհեցան աւելի ազդու դարման մը գաւառներու չանթաղին համար։ գոնէ «ՀՈՒՐԻ» անունը, գաղափարներու զուգորդութեան մեթոտով, իրենց միտքը չրեր եպիսկոպոս հովանաւորները։ Ամէն մարդ գիտէ թէ այսօր, բայց ի Նիկոմիդիայէն որ Պոլսոյ մէկ արուարձանն է, և Պաղատաէն՝ ուր... գրեթէ հայերէն լրագիր չեն կարդար, Սերասքիոյ մէջ միայն ունինք եպիսկոպոս հովիւ, ուրիշ և ոչ մէկ կարեւոր կեդրոնի մէջ, մինչդեռ Հռոմէական ազգայինները մէկէ աւելի տեղեր ունին իրենց եպիսկոպոս հովիւները։ Այս պարագան չուժգրեթիւն չափ ազդեցութիւն չունէր իրենց աչքին... եթէ ոչ խղճին։ Այսօր գոնէ վեց եպիսկոպոս ունինք Պոլսոյ մէջ, որոնք տրամադրելի ու յարմար են հովուական պաշտօնի, երկուքը նոյն իսկ Կրօն. ժողովի անդամակից։ Այդ վեց եպիսկոպոսներուն զերազանցութեան ոստոյտին անարժան էին թեմական հովուութիւնները բազմնայ կեդրոններու մէջ, և միայն Պոլսեցոց յաղարկաւորութեան կամ հարմերին հանդիսաւոր ըլլալու պատիւը վայելուչ էր իրենց եպիսկոպոսական կարգին։ —Հարցնենք՝ որոնց պատասխանը հարկաւ թէ իրենցմէ չենք սպասեր, քանի որ իրենք վարժ են չանթաղաւոր զբաղելու, կամ քահանաներու անհամաձայնութեանց ցնդի վնդի ինդիկներով ժողովականութիւն ընելու։

Եթէ Արմաշու Դպրեվանքը դպրութիւն չունենար, կամ Երուսաղէմ դժուարահաճ դասուէր Կեդր. Վարչութեան առաջարկին, այսօր հովանոց եկեղեցական չպիտի կրնայինք ճարել, նոյն իսկ վարդապետ դառնալ, թափուր վիճակներու համար։ Բարեբախտաբար Ազգ. Վարչութիւնը վոսփորադարձ եպիսկոպոսներու պէս չիսորհեցաւ։ կարելին ըրաւ ու կ'ընէ՝ դէմ առժամեայ կարգադրութիւններով վերակազմելու թեմական հովուութիւնները, ամէն բարեհաճութիւն պանելով Կաուսու... [illegible] ...նէն։ և այսօր շատ քիչ վիճակ մնացած է առանց հովուի և...ի վիճակի եպիսկոպոսները անհանդիստ ընելու։

* * *

Հետեւաբար —և կարծեմ շատ տրամաբանական— Քաղ. ժողովը, հանդերձ իր Ս. Նախագահով, ահագին իրաւունքներ ժողված է քիչ մը ուիշտ գտնուելու եպիսկոպոսական ինդրանքներու հանդէպ։ Մարդուս աչքը տեսածէն կը վախնայ։ Ո՛չ էր թէ զրենք մը հաստատուէր —ոչ «ի վերայ աւազոյ»— որուն երեսէն վարդապետ մը նախ հարկադրուէր, դոնէ տասը տարի, գաւառներու մէջ պաշտօն վարել և յետոյ միայն իրաւունք ստանար եպիսկոպոսական վկայագիր ձեռք բերելու Ազգ. Վարչութենէն, եթէ երբեք տասը տարուան մէջ հինգ անդամ աւելի դլխու ցաւատած չըլլար Պաշարքարբարանին... անհոյնոյնութիւնէ, ՀՈՒՐԻՆԷՆ, հանդերձ, ՀՈՒՐԻՆԷՆ, ՀՈՒՐԻՆԷՆ, ՀՈՒՐԻՆԷՆ, ՀՈՒՐԻՆԷՆ։ Ես որ ի կարգին կամ ոչ ի կարգին։ Փամանակ կար որ կաղանիի սերուն չափ ամանդած էր վկայականը, և պարտիկ ծառայութիւն մը բաւական կը համարուէր խոշորիկի վկայագիր մը դրպանել տալու տարի։ Այդ ժամանակը կենայ վերտին իր պարբերական շրջանը սկսել ու արձակ համարձակ կատարել, եթէ Ազգ. Վարչութեան դուռը առաջին անդամ ան առնդային վկայագիր մը կարկառուելու։ Բան իս այդ դունէն դուրս երբեմն երբեմն թղթիկ մը կարկառուելու է, որուն վրայ գրուած ըլլայ Ոսկերիրանի սա ոսկեղէն խօսքը։ «Զմարի այլազգ հասանել փապաց, եթէ ոչ դիպչելոյն ի փառաց։»

ԱՐԱՏ

ԱՆԶԱՏ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Գեհ սենեակ մը լաւագոյն նախասենեակ մը նախընտրելի է։

Սեղուն իր վրիժառուսով կը մեռնի, կինը անով կ'ապրի։

Միայն ոսկեդրամն է որուն վրայ մարդ գեհ չի խօսիր։

Ով որ կանանց սիրոյ կը զուսակի անոնց ամենեն ոխերիմ թշնամին կ'ելլայ։

ԴԱՅԻԼՈՒ ԿԵԱՆԵՐԷՆ

ՈՒԹՏԱՒՈՐՆԵՐԸ

Տարադոյց թռչուններու նման, զորս աշնան առաջին ցրտաշունչ հովերը անձրեւոտ ու կապարագոյն երկինքին չորս հեռաւոր ծայրերէն ժողվելով դէպի հարաւ, դէպի տաք երկիրները կը քշեն, անոնք ալ, սրբազան տեղերու յիրմեռանդ ուխտաւորները, հոկտեմբերէն սկսած, ամէն տարի, կարաւաններ կը կազմեն, կ'ուղեւորութիւնս մեր դիւղի հորիզոնէն վեր ամիս, և երբ ապրիլի առաջին խնկահոտ գեփիւռները կը սկսին փչել, Զատիկը կ'անցնի, Նոր կիրակին ալ կ'անցնի, դարձեալ տարագնացներուն, ծիծեռնակին ու տարագիլին ու կռունկին հետ, ոմանք դէպի Կարմիր-կիրակին, ուրիշներ դէպի Կանանչ կիրակին, տարմիրով կը սկսին վերադառնալ դէպի դիւղական հին երդն ու տաքուկ բունը՝ որ կէս մը պարապ ու կէս մը լիք ուած, կարօտալի սրտով՝ անոնց, իրենները վերադարձին կը սպասէր։

Այսօր ալ, այդ վերադարձի օրերէն մէկը, որ իսլանեի ձկնորսներուն սրբ տաճարիկ վերադարձները կը յիշեցնէ ինծի, Լոթիի գլուխ-գործոցին մէջէն, ճշմարիտ տօնի օր մըն է ամբողջ դիւղին համար։ Ազգի և կրօնքի խարութիւնն ամենքն քիչ է։ Տօնը, օրացոյցի տարեգրական ու պայմանագրական անկեղծան տօն մը չէ բնաւ։ Մէկը քեզ չի ստիպեր մասնակցելու, ոչ ոք կը բռնադատէ պարտաւորապէս։ Կամքի և ազատութեան գործ է միայն։ Եւ ինչ է տօն ըսածս։ Մինչև կէս ժամ, ժամ մը... [illegible] (մինչև... Կէլիպոլու, նաւահանգիստը, որ մէկ օրուան ճամբայ է, գացողներ կը դանուին ուխտաւորներուն մօտ աղդականներն,) գունդագունդ, ծեր, երիտասարդ, կնիկ, աղայ, խառն ի խուռն, կ'երթան, հաճիները դիմաւորելու։

Գիւղէն կէս ֆասիանդին, բաղմութիւնը, որ կը սպասէ, հետզհետէ կը հոծանայ։ Քիչ առէնէն հոն կը հասնին հաճիներն ալ։ Խանգաղատութիւնի և յաւելումի զեղուն արտայայտութիւններ կ'ելլան։ Դրկախառնութիւնները, համբոյրները, արցունքները, ժպիտները։ Կարօտն է որ չափազանց լեցուն սակահի մը նման սիրտերէն դուրս կը թափի։ Բաւական սիրուն ու անկեղծ տեսարաններ պակաս չեն։ Ահա եօթանասունոց հանին, ոսկոր ու կաշի մնացած, որ, երեսուն քառասուն տարուան երկարատեւ աշրիութեան մը միջոցին, հայրենութեան լոքին վրայ կնքած, յոսի աղօտ կանթեղ մը դլխուն վերեւը, ճրագակէն կախ, մանելով իր ճակատագրին անվերջանալի թելը, իր չոլցած կնճռած սրտին մնացական զգայուններուն սուրբ գերեզմանի մը շուտավառ կանթեղն եղ ընել ուխտած էր։ Ահ, երկրպագելի գերեզմանին յատուկ ողբաձայն քէր ղէրմ՝ բանկերգը քանի՞ տարիներ յաճախած էր իր պառաւի գունաթափ ու ցամքած շրթունքները։ Ու բաղձանքին հաւաք, այսօր կը վերադառնայ իր ոգի թռուցիկին՝ որ գինքը կը հմբուրէ կարօտալի։ Ահա բարեկեցիկ ընտանիք մը, որ քրիստոնէավարել փափագով իր նը-պատակին հասնելէ յետոյ, գոհունակութեան արեւ մը կը շողացնէ իր դէմքին վրայ։

Բայց ուխտաւորներու վերադարձը ինչ լուրջ, ինչպէս տխուր ու դառնակսկիծ կողմերն ալ ունի։ Երբեմն պակասներ կան այն խումբին՝ զոր աշնանցուրտ հովերուն „անձնեցի՛ ք ողջ առողջ՝ վեց ամիս առաջ, և զորս Ապրիլը տարագնացներու հետ մեղի կը վերադարձնէ նորէն։ Երբեմն հայր մը, մայր մը, եղբայր մը, ամուսին մը, հիւանդին ու անձկայրեաց աչքով ի զուր կը փնտռենք ուխտաւորներու խումբին մէջ։ Ինչ յուսաբեկութիւններ, ինչ անվերադարձելի հոգեկան փլուզումներ, և ինչ սրտի կարտաւումներ, ու երբեմն ալ, նաւաբեկութիւն, ներու և բիւր յոդնութիւններու վտանգաւոր նամրոդութենէն ողջ առողջ մայրենի տունը վերադարձած, իրենց ընթրիքի սեղանին շուրջ, պարա՛պ մնացած տեղերու կը հանդիպին ուխտաւորին աչքերը։ Երթալ՝ ու չվերադառնալ կայ, ձգել՝ ու չդտնել կայ։ Ապրիլի կապուտագեղ երկինքը կ'ամպոտի, լքուած բունին պատուհանները մամկոտեր և սիրտերն արիւնոտեր են։ Մեռնող սիրականին աչքերը՝ մատներովը չփակել, մինչև մահուան սեւ դուռը սիրտը կարօտի զգացումով մը վառած հալիլ կը նշանակէ։ Ով պիտի տամուղ քեզմէ վազը մրուր, վերջապէս օր մը, որ պարտաս չունի, բայց որուն պիտի սպասես դուն մինչեւ վերջը, կորսուած սիրականը չպիտի վերադառնայ, յանկարծ սենեակին դուռը բանալով դիրկդ չպիտի նետուի։ Ու սիրտն ալ անմխիթար կը մնայ...։

* * *

Բայց ինչո՞ւ սեւ ու անատոյգ ճամբաներու մէջ մոլորեցանք։ Ահա ուխտաւորները հասան։ Դէպի հետ, դէպի դիւղը, դէպի եկեղեցին վերադարձն է հիմայ։ Երբեք այսքան երկսեռ բազմութիւն մը անդդոյշ, անվախ ու եղբայրաբար իրարու խառնուած չէի տեսեր։ Անակնկալ ու նոր օրինակ տպաւորութիւն մը կը թողուն վրաս առոյգ ու կեանքստ աղջիկներ։ առատ ու ցանկահարեր կիներ, որոնց թեթեւ շրջազգեստը գգուստ փռուփռուներով իսիլ կը դպի ու կ'անցնի հովի պէս։ Սեր ըստամբեր բարբերուն մէջ, չէի կարծեր որ կենք այսքան մօտ ըլլար մեզի, և այսքան իրարմէ վախնալու պատճառ մը չունենայինք, առանց վրապահութեան։

Կարաւանին առջեւէն տիրացուներ կը կարդան։ Խուռնկ, մամ, խաչքեր, դէպի եկեղեցին։ Փողոցներէն կ'անցնին։ Բոլոր պատուհաններուն մէջ, ապրիլի տաքուկ արեւն, գոնեաւոր ծաղիկներ բացուեր են, ուահանի թարգելներ չը ջարժին, ժպիտներ կը թերթուին դէպի վար ու մենք անցորդի խուսափուկ ակնարկ մը միայն կը պատցնենք ապրիլի այս կենսառատ ծաղիկներուն վրայ ու կ'անցնինք։

Եւ գարնան այս խնկահոտ օրը, վաղանցիկ ուրախութեան ու աւգիտակից ինքնամոռաց վայելքներու պայծառ օր մը կ'ելլայ մեզի համար, մինչ իրիկնամուտի դաշտային թեթեւ զեփիւռները մեզի վրայ լուսային զով համբոյրներ կը բերեն ու դիշերը կը մօտենայ։

Մարկարա

Կ.

ԾԱՂԻԿՆԵՐ

Ամէն կողմէն՝ մարդուս միտած, մխոտած ու կեղտոտած շնչափողը մաքրող, զովացնող ու հանդարտեցնող բուրումներ...։

Քաղքէն դուրս՝ թաց դալարներու պարզ ու պարարտ հոտը ամէն զգայարանքները կը շոյէ։

Քաղքին մէջ, փողոցի գլխիկոր գացած միջոցիս, սիրուն անակնկալ մը տեսածի պէս, սիրտդ ուրախութեամբ կը տրոփէ, երբ յանկարծ դէմդ կ'ելլէ ծաղիկավաճառը որուն զամբիւղը լեցուն է նարգիսներով, մանիշակներով, շուշաններով և եղրեւանիներով։ Երբ կը տեսնես ծաղիկհատակ գեղուհիի մը ձեռքը՝ թափթփող ու տարտղնած երփներանգ ծաղիկներու փունջ մը... երկու գեղեցկութիւններ որ զիրար կ'ամրոզեցնեն, երկու հրապոյրներ որոնց ընդգրկումը կը սիրէ իր շուրջը թարմութիւն գարնան մայթնացում մը բերուն հանդէպ վհատութեան ընդարձակող ըղձանքներ, յուսախարութեամբ ծանրոցած տենչանքներ կը սրտիին, կը կենդանացնին, կը թարմանան...։

Ամէնէն քաջերացած ու մեղկացած, ամէնէն կարծրացած ու անտարբեր սիրտեր գարնան բուրումներուն հեշտոյթոյ ազդեցութեան տակ կը սկսին նոր յոյսերով, նոր ուժերով, նոր երազներով տոգորուիլ։

* * *

Շուքենաւին մէջ դիմացս նստած էր ծեր կիսկ մը։ գոգը լեցուն էր իրենց թարմութեամբ ծիծաղուն եղբեւանիի ոսկեղեն թելերով։ Երբ ներս մտնողներէն մէկուն թեւը քսուելով այդ ծաղիկներուն չարիակնեաէն մէկ քանին թարմիւեցան։ կինը դող եկած, թեւերով կը շրջապատէր գոգը-բարով ու կը պաշտպանէր զանոնք անտէր սրբերու պէս օտար հոգիներու դէմ։ և երբ տեսաւ որ վտանգ չի կայ ալ, սկսաւ գորովանքով դիտել, և սրտաբուխ շարժումով մը հոտուրտալ, դարձեալ հոտուրտալ զանոնք։ Հիմայ այդ փոքրիկ ու քնքուշ ոգիացները կարծրքին վրայ կը սեղմէր ուժգին՝ անոնցմէ զատուելու, զրիուելու սպառնալիքով մը ահարեկ, ուրիշի մը վայելանքին նախանձով թրթռուն։

* * *

Միեւնոյն վախը, միեւնոյն նախանձը կ'արթնցնայ մարդուս սրտին մէջ բնութեան մանաւանդ գարնան գեղապսակ տեսարաններուն առջեւ։ Մարդ ինքնիրեն կ'ըսէ. ես պիտի մեռնիմ, իմ նմաններս, բարեկամներս, թշնամիներս, հակակրած մարդերս, հեւագայքս, վերջապէս ամէնքն ալ պիտի վայելեն զանոնք։ ես պիտի առնենամ, քանի որ անոնք պիտի տեսնեն սա դալարներուն մէջ կեանքագուն կարմիր, դեղին, ճերմակ, ծաղիկներուն կիսուածները, յակինթի գոյն ծաղիկներով պաճուճազարդ դեղձիները՝ սա չափազանց՝ որոնք կարծես ամէն երակներու թաթխուած վրձինի մը քմահաճ ու կամակ խաղերովը ներկուած կենդանի նկարներ են, շլշուն ու բուրումնաւէտ։

Անչացումին սպառնալիքը, ուրիշին վայելանքին նախանձը, աւելի զգալի ու աւելի ուժգին են բնութեան զարթօնքին հանդէպ։

Ա՛խ այդ սպառնալիքը, այդ նախանձն է որ գարնան քաղցր բուրումներուն գինովութեան մէջ, կեանքին համար նոր սէր ու նոր ուժ, նոր յոյս ու նոր աւիւն ներշնչել կու տայ մարդուս։

ԳԻՄԱԷՆ

ՔՊԱ ՔՊԱԼԱԾ

ՍՊԱՆՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՓՈՐԹԷԶԸ

Սպանիական ծերակոյտին մէջ հայրենասիրական ճառեր արտասանեցին Ծովակալ Պէրանժէ, Պ. Սանչէզ Թօքա, Քամբոս մարաջախտ և Քամբոսիէլի արքեպիսկոպոս Հէրբէրա կարդինալ։ Մորիրդարանին նիստը աւելի կարեւոր եղաւ։ Նախքան քուէարկուելու գահաճառին իրրև պատասխան արուած ուղերձը։ Քարլոսեանք և հանրապետականք հակառակ քուէ տուին։ Հանրապետական կուսակցութեան պետը Պ. Սալվէրոն յետոյ խօսք առաւ։ Քավիլէի մեռեալներուն յիշատակը գովաբանելէ վերջ՝ կառավարութեան հարցապնդում ուղղեց։ Արդի բոլոր դէպքերուն պատասխանատու են, ըսաւ, կէս դարէ ի վեր իրարու յաջորդող դահլիճները։ Թափուած արիւնին մեղքը անոնց վրան է։ Նախագահը ատենաբանին յիշեցուց թէ Սահմանադրութիւնը կը յայտարարէ պետական ատենաբանութիւնը։ Պ. Սալվէրոն շարունակելով, կը հարցնէ թէ ինչպէս կ'ելլայ որ Մանիլայի ծովախորշը անդէն վիճակի մէջ էր, և բացատրութիւն կը պահանջէ սպանիական զէնքերուն պարտութեան պատճառներուն վերայ։ Կը ցաւի որ ազատական կուսակցութիւնը մեղադրեց կ'ելլայ պահպանողականներուն հակահայրենասիրական տիրութեան։ Հայրենիքին բոլոր ալէտները կը վերագրէ այն վարչութեան ձեռքն՝ որուն տակ կ'ապրի Ասպանիա։ «Պարապ ծախքերու համար միլիոններ կը ծախսենք, տասակ չունինք զրահաւոր գնելու համար։ Պ. Սիվէյա հիմա դիւտատորութիւն մը կը ապառնայ մեզի, նորշնչուելով Լոյոլայի աշակերտներուն հանդէպ։» Պ. Սալվէրոն վերջացուց ըսելով. «Ներկայ վարչութիւնը տապալողը մեծ հայրենասէր մը պիտի ըլլայ։»

Նախագահապետ Պ. Սակասթա արտասանեց ոգեւորութեամբ մը պատասխանեց.

«Միշտ կուսակից եղած եմ խաղաղութեան, բայց պատերազմը՝ հակառակ սպանիական կառավարութեան ջանքերուն անխուսափելի եղաւ, վասն զի դիտմամբ ուզեցին զրգռել մեզ։ Կը ցաւիմ որ արդի պարագաներուն մէջ բոլոր սպանիացիները միասան չենք։ Եթէ ոճրագործութիւն է դաւ նիստել հայրենիքին դէմ, ոճիրը ա՛լ աւելի մեծ պիտի ըլլայ արդի պարագաներուն մէջ։

Պ. Սակասթա կը յայտարարէ թէ 25 տարիէ ի վեր 3 միլիարտ 500 միլիոն ծախք եղած է ամբութեանց համար։ Կը սնդէ թէ Պ. Սալվէրոնի գրուած հարաբերական վարչութիւնն ալ մեծ բան մը շարժեր ներկայ պարագաներուն մէջ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐԸ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ մեր հայրենակիցներուն համար ամենամեծ գաղութն է։ Ամենամեծ գաղութն է, ամենամեծ գաղութն է։ Ամենամեծ գաղութն է։ Ամենամեծ գաղութն է։

պալատին մէջ, որուն ներկայ էին խորհրդարանին բոլոր անդամները, բաւական համակաւոր ընկերվարականներէն։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կառավարութիւնը որոշեց ջնջել հայաբոյսերուն մաքը։

ՆԻՒ ԵՕՐՔ 7 Մայիս.—Ո–ըբլոպ Քովիթէի պատերազմին վրայ տեղեկագիր մը կը հրատարակէ, որով կը հաստատուի թէ սպանիական նաւատորմիղը բոլորովին չնչուած է, և թէ Սպանիացւոց կորուստն է 300 մեռեալ և 400 վիրաւոր։ Ամերիկեան ոչ մէկ յածաւորակ ծանր վնաս մը կրած չէ. ամերիկեան վեց զինուոր միայն մեռած են։

ՄԱՏՐԻՏ.—Մանիլայէն տակաւին ոչ է լուր եկած չբլլալով, կը կարծուի թէ Ամերիկացիք չատ մեծ դժուարութիւններ կրած են Մանիլայի տիրելու համար։

ՔԻ–ՈՒԻՍԹ.—Վաշինկթընէն եկած հրամաններուն վրայ Ֆրանսական Լաֆայէթ շոգենաւը ազատ արձակուեցաւ։ Աղբիւրուած ապրանք չունէր բնաւ։

ՎԱՇԻՆԿԹՐԸ. — Կը հաստատուի թէ Սէմբսըն ծովակալ իմացուցած է իր կառավարութեան թէ նաւային ճակատամարտ մը մօտալուտ էր Բոթօ–Ռիքոյի չոլակաները սպանիական նաւատորմիղին հետ՝ որ Դալարի Գիվոյ կղզիներէն մեկնած է։

ՎԻԵՆՆԱ. —Բացորոշապէս կը հերքուի քանի մը օրաթերթերուն տուած լուրը թէ Սպանիոյ թագուհին Աւստրիոյ կայսրէն խնդրած ըլլայ միջամտել պետութեանց մօտ ի նպաստ խաղաղութեան։ Պետութեանց մէջ կարծիքի փոխանակութիւնները եղած են առանց Սպանիոյ կողմէ ուղղուի խնդրուած ըլլալու։

ՄԻԼԱՆ. — Մանր անկարգութիւններ պատահեցան դարձեալ Միլանի մէջ։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար։ Հացին գինը միշտ կը բարձրանայ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԱՇԻՆԿԹՐԸՆ 8 մայիս.—Տուէյ ծովակալին տեղեկագիրը Հոնկ Քոնկի ճամբով եկաւ։ Տեղեկագիրը մանրամասնօրէն կը պատմէ Քավիթէի ճակատամարտը, հաստատելով սպանիական նաւատորմիղին ամբողջական չնչումը։ Ամերիկեան նաւատորմիղը չատ քիչ վնասուած է, և քանի մը մարդիկ միայն վիրաւորուած են։ Տեղեկագիրը կ'աւելցնէ թէ Ամերիկացիք Քավիթէի տէր ըլլալով, յամաքը նաւազներ հանած են։

Գալով Մանիլայի, Ամերիկացիք թէեւ ամրոցներուն տէր են, բայց անկարելի եղած է Տուէյ ծովակալին գրաւել զայն, ցամաքը հանելու չափ բաւական զինուոր չունենալով։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ ուրիշ չատ մը գաւառներուն մէջ իրավութիւնը կը ճաբակի։ Ալիքանթի և Պատաժոզի մէջ ցոյցեր եղան։ Պաշարման վիճակ ամէն կողմ։ Օրաթերթերէն մեծագոյն մասը հաւանական կը նկատէ թէ Պ. Սակասթա պիտի փոխէ պատերազմական, ծովային, գաղթականութեանց և արտաքին գործոց նախարարները։ Ըսողներ ալ կան թէ դահլիճին կազմութիւնը պիտի յանձնուի Մարթինէզ Քամբոս մարաջախտին։ Կը խօսուի նաեւ պահպանողականաց պետ Պ. Սիլվելայի վրայ։

—Խորհրդարանին մէջ Պ. Միլլա խոտիքննադատեց Անդիլեանց տրուած ինքնօրինութիւնը։ Պարաւեց կառավարութիւնը որ Ֆիլիբօնուս նիզակակցութեան մէջ չմտաւ։ Խնամակալ թագուհին ալ դէմ խօսեցաւ. նախագահը սաստիկ իրարանցումի մը մէջ արգիլեց անոր խօսելը։

—Մանիլայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ սպանիացի զինուորները Լապուանի մէջ ապստամբներուն յաղթեցին։

—Նուէնէզ զօրավարին հրամանին տակ գտնուող Քուպացի ապստամբներուն եւ Սպանիացի զինուորներուն մէջտեղ կռիւ մը տեղի ունենալով. 34 ապստամբ մեռան։

ՄԻԼԱՆ — Միլանի խռովութիւնները վերջին ծայր աստիճ եղան։ Ճշմարիտ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ բանակին և ցուցարարներուն միջեւ։ Կ'ըսուի թէ մեռածներուն թիւը 200ը կ'անցնի։ Ցոյցը կազմակերպող ն է Բոքոլո թերթին խմբագիրը. որ հիմա փախած է։

ՎԻԵՆՆԱ.—Զրոյցի մը նայելով Մանիլայի մէջ Սպանիացիները եւ Ամերիկացիները մինչև ցարդ կը կռուին ցամաքին վրայ։

—Ամերիկացի զօրավար Շանթէի զօրախումբը զրահաւորներու միջոցաւ Քանարեան կղզիները պիտի հանուի. Սպանիացիները մատանջութեան մէջ են։

Ա Զ Դ

Բննեցէք Հ. Ա. Գալասանի «Նոր Մանկան Պարտէզ» դասագիրքը և եթէ արդիւնքը՝ վկայեալ մասնագէտ վարժուհիներու ձեռքով գոհացուցիչ չըլլայ, մէկ կողմ նետեցէք զայն։—Դրն 2 զրուշ։

Մանկապարտէզներու համար մանաւոր գեղչ։—«Մանկապարտէզի նիւթերու» ճոխ հաւաքածոյ մը գրատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի։

Բացուած է «Հանդէս Ամսօրեայի» տարեկան բաժանորդագրութիւնը. գին 10 ֆր. գաւառներու համար, փոստի ծախք առանձին։ Ցուցնար, Փետրուար և Մարտ ամիսուան թիւերը արդէն հատած են։ Նոր հրատարակուեցաւ Հ.Դ.Մէնէվիշեան—Գիրք գրելու արուեստը։ Գրն 6 զրուշ։ 38

Դիմել «ԵՐԻՎԱՆԵԱՆ ԴՐԱՏՈՒՆ» ՂԱԼԱԹԻԱ ՍԵՂԲՈՍ ԽԱՆ ԹԻ 5։ 30—11

ԱՂԳԱՅԻՆ

Արմաշու Գպրեվանքի փոխ-վանահայր և վերատեսուչ Տէր Եղիշէ Ծ. Վ. Գաւրեան երէկ պատարագեց Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ։

Տէր Եղիշէ Ծ. Վ. Գաւրեան վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէս իր պաշտօնատեղին, հեռը տանելով Ս. Միւռոն։

—Պալաթու Թաղ. Խորհրդին նորոգ ընտրութեան համար տեղւոյն քարոզիչ Տ. Եղնիկ Ծ. Վ. Գարիաքճեանի հրահանգ զրկուեցաւ Պատրիարքարանէն՝ որ յիշուի թէ Պալաթու ազգայինները Թաղ. Խորհրդին մանաւանդ անոր մխիթար Ատենապետին դէմ գանգատագիրներ ներկայացուցած էին Պատրիարքարանի. միւս կողմէ ալ դպրոցի անկերպարան վիճակին համար Ուսմն. Խորհրդին դիմած և տնօրինութիւն մը խնդրած էին։

—Կրթական տեսուչ Պարգեւ էֆէնտի Մարկոսեան տեսչութենէ հրաժարական մատուցած ըլլալով Ուսմն Խորհրդին, Խորհուրդը իր ուրբաթ օրուան նստին մէջ ընդունեցաւ անոր հրաժարականը։

—Թօփ Գաբուի Թաղ. Խորհուրդը տեղւոյն վարժարանի խարխուլ վիճակը յայտնելով, արտօնութիւն կը խնդրէ Պատրիարքարանէն եկեղեցապատկան անպէտ հողեր ծախելով վարժարանը նորոգել, և թաղային մնտուկին անհատի մը ունեցած պարտքը հատուցանել։

Խնդիրը յանձնուեցաւ Տնտեսական խորհրդին նկատառութեան։

—Կեսարիոյ առաջնորդարանի քարտուղար Յարութիւն աւագ սարկաւագ կամաբական այս անգամ երկրորդ խնդրագիր մը յղած է կ.օնական ժողովին, որով կը խնդրէ կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուիլ։

Յարութիւն աւագ սարկաւագին Նպաստաւոր վկայութիւն կու տայ տեղւոյն առաջնորդ Տ. Տրդատ Ծ. Վ. Պալեան։

—Կը լսենք որ Տնտեսական Խորհուրդը այս անգամ Ազգ. Պատրիարքարանը և յարակից շէնքերը ապահովագրել տուած է։

—Փոնէի մէջ կը կարդանք.

Քրիստի ազգայիններէն ոմանք կայսերական կառավարութենէն թոյլտուութիւն խնդրեր են Կ. Պոլիս և ուրիշ տեղեր երթալով իրենց գործերով զբաղելու, և իրենց ապրուստը հայթայթելու։ Այս խնդիրը ընդունելով Բ. Դրնէն դրուեր է Էրզրումի կուսակալութեան գործադրուելու համար։

—Իզմիրէն կը գրեն մեզ.

Ակէ առաջ հրատարակուած էր թէ մեր քաղաքը երեք տարուան մէջ 3 ամուսնութիւն միայն տեղի ունեցած է։ Այս լուրը անհիմն է։ Վերջին երեք տարիներուն մէջ 100 ամուսնութիւն աւելի կատարուած է, ինչ որ կրնանք ապացուցանել Առաջնորդարանի տոմարներով։ Անցած բարեկենդանին՝ գիշեր մը միայն 20 հարսնիք աւելի ուրիշ և քահանաները հազիւ կրնային պսակի արարողութեանց հասնիլ։

—Սեբաստիայէն կը գրեն մեզ.

Հիմա Ալամեան վարժարանին մէջ ունինք 500էն 550 աշակերտ։ Կրօնքի դասը յանձնուած է կէսմէրկցի քահանայի մը որ հոս կը գտնուի և կը յուսանք որ օգտակար կ'ըլլայ։ Դպրոցիս վիճակը հիմա նախկինէն լաւ է և օտար վարժարանները յաճախող տղաք հետզհետէ կը դառնան ազգային վարժարան։ Այսօր Ֆրանսերէն և կամաւոր կերպով Անգլիերէն կը դասախօսուի վարժարանին մէջ, բոլոր քաղաքաներու գպրոցէն եկող աշակերտներուն գոհացում տալու համար։ Միացեալ Հոգաբարձուներու անդամներու թիւն է 25—16 Դիմբախտաբար տարակարծիք են իրարու, և խնդիրները վիճաբանութիւններէ ետքը կ'որոշուին մեծամասնութեամբ։

—Էրզրումի ազգատայ խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ մեզ թէ Զատկի առթիւ, Թաղական և Ուսումնական խորհուրդներու անդամ Միսաք էֆ. Ադալալեանի հետ դպրոցական աղքատ երկսեռ աշակերտներու ի նպաստ հանգանակութեան մը ձեռնարկելով հաւաքած է 6772 զրուշ 10 բարի գումար մը՝ որուն 4533 զրուշը Երիկմարդիկը և 2189 զրուշ 10 բարան ալ կիները նուիրած են։ Ազքատաց խնամակալութիւնը այս գումարին վրայ աւելցնելով հուսկաւոր նկարիչ Յովհ. Այվազովսքիի 17 օսմ. ոսկին նուէրը և մնացած մասն ալ ինք հոգալով, այդ առթիւ հետեւեալ ծախքը ըրած է։ 174 մանչ և 247 աղջիկ աղքատ ուսանողներու մէջ յիսէկ ձեռք զգեստ, ղըլխարկ և կօշիկի համար 6233 զրշ. Զատկի առթիւ 280 աղքատ ընտանիքներու ողորմութեան համար 4368 ½ զրշ. և բանտարկեալ ազգայիններու համար ալ 535 ½ զրշ. այս կերպով խնամակալութիւնը 11,137 զրուշի ծախք մը ըրած կ'ըլլայ Զատկի առթիւ։

Ընտրեալ Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՇՆՈՐՀՈՒԵՑԱԼ

Վեհարեալ դատարանին անդամներէն Հիւսէյին Բիւշտի պէյի Պալայի ատենաձան,

Տիպրեցի Իսմայիլ էֆ.ի Բուսմէլի պէյլէրպէյութեան ատենաձան։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆ

Վեհ. Սուլթանին փեսայ մարաջախտ Հիւսնի բաշայի Մէճիտիէի առկանկուռ և Մահմուտ բաշայի Օսմանիէի ասկանկուռ պատուանշանները։

Կայս. անձնական բանակին սպայակոյտին պետ Շաքիր բաշայի Ա. կարգի օսմանիէ։

Աթէնքի գերմանական դեսպանին Ա. կարգի Մէճիտիէ։

Պէշիկթաշի ոստիկանութեան Ա. գումիսէրներէն Հալիմ էֆ.ի Դ. կարգի Օսմանիէ և Ա. Գումիսէր Ֆայիզ էֆ.ի Իմթիազի արծաթի շքադրամ։

Բերոյէ Աղնաւոր էֆ.ի Ե. կարգի Մէճիտիէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

Պարսկաստանի կառավարութիւնը Աէրդ–Սբէի պատուանշանը նուիրեց Մէքքէի էմիրին որդւոյն Շերիֆ Մէհմէտ Ապտուլազիզ պէյի։ կայս. իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին գործածութիւնը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՏՈՒԳԱՆԵՐԸ.—Ուրբաթ, կէս օրէ յետոյ Մեծ տէրութեանց դեսպանները Արտաքին գործոց նախարարին հաւաքական ծանուցագիր մը տուին, որով կը ծանուցանեն թէ իրենց տէրութիւնները լրացած կը նկատեն հաշտութեան նախնական դաշնագրին 2, դ յօդուածին վերջին երկու հատուածներուն տրամադրութիւնները, և թէ պատերազմական տուգանքի փոխառութեան հրապարակ ելլելու թուականը որոշուած է գոնէ Ռոլի միջազգային յանձնաժողովին կողմէ։ Ծանուցագիրը կը ցուցնէ նոյնպէս այն թուականները ուր օսմ. կառավարութեան պիտի վճարուի պատերազմական տուգանքը։

—Այդ ծանուցագրին պատճէնը Մեծ–Եպարքոսութեան զրկուեցաւ։

—Թուրքիոյ սահմանագլուխը ճըշդող յանձնաժողովին անդամները Աթէնք կասնելով ընդունեցան պատերազմական նախարարին կողմէ. յանձնաժողովը ապէս առաջ պատերազմական նախարարութեան տուած սահմանագլխի քարտէսները առնելով գործի պիտի սկսի։

—Մեծ տէրութիւնները իմացուցին իրենց պատուիրակներուն թէ վերջնականապէս ընդունած են օսմ. կառավարութեան պահանջումները Թեսալիոյ երկու կէտերը (Գոնա Վէլի և Վալէյքթ) Թուրքիոյ սահմանին մէջ անցընելու մասին։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆ երէկ 5000 զրուշի առուծախ ըրաւ։

ԲԱՐԶՐ. ՄԵԾ.ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ թոռը եւ պետական խորհրդին անդամ Ճավիտ պէյի որդին Մէհմէտ Ալի պէյ Էրթօղրուլ զօրագունդին մէջ արձանագրուեցաւ իբրեւ հետեւորդ կայսերազուն իշխան Բարձր. Ապտիւլգատէր էֆէնտիի։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ օսմ. դեսպանը նէգրպ բաշա արտաքին գործոց նախարար Պ. Կ.ուլոնի հետ տեսակցութիւն մը ունեցած է։

ՊՈԼՍՈՅ Թրամվէյներու ընկերութեան բաժնետէրերուն փափաքին վրայ կայսերատէ մը արտօնեց որ ամիս մը ետքը ընդհ. ժողովը նորէն գումարուի։

ԱՐՄՏԻՊԻ ՍՂՈՒԹԻՒՆ.—Պիլէճիկի մէջ հացին գիշը 2 զրշի բարձրացեր է։

—Լ. Հէբբլոյի մէջ կը կարդանք.

Սիւիրի յանձնաժողովը անցած շաբաթաթի նիստ ըրաւ և վիճաբանեցաւ իր օրակարգին վրայ, որ էր արգիլել ցորենի արտածութիւնը։ Երկար վիճաբանութենէ մը յետոյ, նիստը չաբաթ մը յետաձգուեցաւ, առանց որոշում մը տրուելու։ Կ'ըսուի թէ ժողովին մեծամասնութիւնը հակառակ է այդ արգելքին։ Փարձառութիւնը հաստատեց թէ այդ տեսակ միջոցներ բարիք աւելի չարիք յառաջ կը բերեն։ Մինչեւ 1891ի Ռուսիոյ սովը. ընդհանրապէս կը կարծուէր թէ Եւրոպա բացարձակապէս կարօտ էր Ռուսիոյ ցորենին, բայց այդ տարին Ռուսիոյ ցորենին արտածութեան արգիլումը հակառակը հաստատեց, մեծ տեղ տալով ամերիկեան ցորենին։ Նոյնպէս Թուրքիա լաւ յաճախորդներ պիտի կորսնցնէ եթէ Անատոլուի ցորենին արտածութիւնը արգիլուի։ Փոքր Ասիոյ մէջ երկաթուղիներու չինութիւնները կերպարանափոխ ըրին Պոլսոյ ցորենի հրապարակը։ Դեռ քիչ առաջ Պոլիս իր ցորենը կ'առնէր Գալլիպոլիէն, Բուսմէլիէն, Ռումանիայէն և Ռուսիայէն. բայց այսօր Անատոլուն է որ կու տայ հոս, մեզի պէտք եղած ցորենին հարիւրին 60ը և մեծ քանակութեամբ ալ դուրս կը զրկէ. այս տարի մինակ Անգլիոյ համար 130,000 թոնոյի չափ ցորեն և գարի կայ Տէրինճէի մէջ. բայց Անատոլուի ցորենները ամէնէն չատ կը զրկուին Ֆրանսա եւ Իտալիա ու քիչ մըն ալ Պելճիքա։ Այս տարուան հունձքը, անձրեւներուն չնորհիւ առատ պիտի ըլլայ։ Զեռնհաս իշխանութեանց նշելով հաւանական է որ ցորենի գիները բարձրանան, վասն զի Իտալիոյ և Ֆրանսայի մէջ ցորենին ներածութեան մաքսը վերցուած ըլլալով Անատոլուի երկրագործները անշուշտ ցորենն պիտի զրկեն հոս, հետեւաբար հացին գինը ժամանակ մը այսպէս պիտի մնայ, մինչեւ որ համբարանոցները և չտեմարանները լեցուին առատ հունձքով մը։

—Նախարարական ժողովը տեղեկութիւն ուզեց Բաղաքապետութենէն թէ Պոլսոյ մէջ ո՞րչափ հաց կը սպառի, ո՛ր տեղերէն արմտիք կու գայ և որչափ կու գայ։

ՅՈՐԵՆԻ ԲՌՈՒՍՈՅ ՄԷՋ — Օսէտայէն Լոնտոն տրուած հեռագիրներու նայելով Ռուսիոյ կառավարութիւնը արգիլած է ցորենի արտածութիւնը։ Բազմաթիւ անգլ. շոգենաւեր պարապ տեղ կը սպասեն Օսէտա, ցորեն առնելու համար։

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ արմտիքի գինը նորէն բարձրացաւ, Ամերիկայի մէջ չափազանց բարձրանալուն համար։

ԹԱԹԱՎԼԱՅԻ բնակիչներէն սմանք հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան խնդրագիր մը տուին, որուն մէջ կը խնդրեն որ Շիլիէն Թաթավա Թրամվէյի ճիւղ մը չինուի. խնդրարկուները յուսային պատասխաններ ստացան։

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.—Անցած հինգշաբթի առտու Շքոտրայի զօրանոցին չբնջափակին մէջ, ուր մասնաւոր հրաւէրի մը վրայ հաւաքուած էին զինուորական պաշտօնեաներ, տեղացի երեւելիներ, հոգեւոր պետեր, բազմաթիւ իմամներ և ժողովրդին մէկ տասնաւոր մասը, կուսակալ Բեհզիմ բաշա, յայտնեցէ յետոյ այդ հաւաքման նպատակը, կարդալ տուաւ կուսակալութեան մէկ պոյրուլթուն, որ սա ի մաստով գրուած էր։

«Ինչպէս ծանօթ է ամէնուն, Շքոտրայի գաւառը կազմող գաւառակներուն, չբնջակայ լեռներուն և նոյն իսկ գաստակային բնակիչները մարդասպանութեան մեծ ոճիրով և արիւն թափելու դարշելի սովորութեամբ քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ վայրենութեան և կոչտութեան համբաւ հանած են։

Ասկէ առաջ քանիցս ընդհ. հաշտութիւն կատարուած էր, մաքրելու համար արիւնի աղտը տեղացի ժողովրդին վրայէն, որ վաղուց ի վեր իր հաւատարմութեամբը և արիութեամբը նշանաւոր եղած է. բայց ցաւալի է որ պէտոն (ալպանիացիներուն պատուի իսկը, որ անբռնաբարելի է) չյարգուեցաւ և թերեւս դրժուեցաւ։

Վեհ. Սուլթանը ընդհանուրին անդորութիւնը և երջանկութիւնը ապահովելու նպատակաւ դարձեալ ընդհ. հաշտութիւն մը ընել հրամայեց։ Ասկէ առաջ կատարուած ընդհ. հաշտութեանց ատենն, ի բացակայութեան զատապարտուած եւ փախստական ոճրագործները կը զ.կուէին կայս. ներումէն, բայց այս անգամ կայս. ներումէն պիտի օգտուին այդ կարգի բոլոր փախստական ոճրագործներն ալ։ Այս.օրուընէ սկսեալ արիւն թափելու ահեղի սովորութիւնը կայս. վերջնական իրատէով ջնջուած է իսպառ։

Կառավարութիւնը արդէն տէն կանխակոգ մրչոցները ձեռք առած է այս.ուհետեւ արիւնահեղութեանց տեղի չտալու համար և բոլոր իշխէմները, հոգեւորական պետերը, լեռականներու պետերը և գրչակակիրները այս մասին կառավարութեան ձեռնտու գտնուելու համար ընդհ. խոստմնագիր մը ստորագրած են։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԵՐՈՒ վիճակահանութիւնն առթիւ բրօմէսներու տրուած պարգեւը 100էն 57էն 72ի բարձրացնելու մասին Հանր. Պարտքի վարչութիւնը և Բ. Դուռը կը բանակցին։

ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՄԱՐ.—Բէլճիէր Լոյդի Պոլսէն կը հեռագրեն թէ Թուրքիոյ զանազան զանազան նաւահանգիստներէն 2000ի չափ նաւատի ամերիկեան դեսպանատունը զիմելով ամերիկեան նաւատորմիղին կամաւոր զրուիլ առաջարկած են բայց դեսպանը մերժողական պատասխան տուած է։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ խեդիվ, հանգուցեալ Իսմայիլ բաշայի երրորդ կինը շաբաթ օր Պոլիս եկաւ և իր Էմիրկէնի ծովեզերեայ ապարանքը գնաց։

ԺԱՆՏԱՒԱՏ —Վերջին չաբթուն Պոմպայի մէջ 263 հոգի մեռեր են ժանտախտէ։

ՆՈՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ —Պոլսէն գերմանական թերթի մը կը հեռագրեն թէ Հայտար-բաշա–Էնկիւրի երկաթուղին մինչև Կեսարիա երկարելու խնդիրը մօտերս պիտի լուծուի։

ՊՈՒՐԿԱԶԻ թաղապետական տեսուչ Պ. Պէրքաչ տեղացի իսլամ երեւելիներուն հետեւեալ խօսքերը ըրած է. «Բնաւ կարեւորութիւն մի տաք սա զրոյցներուն թէ գոմիթէի անդամներ կը գտնուին մեր երկրին մէջ, ու մի անհանգիստ ըլլաք. զասն զի իշխանապետութիւնը խռովարարներուն գործելու ասպարէզ, աչք բանալ չպիտի տայ. ուր որ ինքզինքը գոմիթէի անդամ անուանող մէկը տեսնէք կամ լսէք, իսկոյն իմաց տուէք, և վստահ եղէք թէ այդ խռովարարները պիտի պատժուին։»

ՆՈՐ ՀԱՍՈՑԹ.— Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան գիտական յանձնաժողովին անդամներէն Տավիր պէյ Բ. Դրան ծրագիր մը ներկայացուց, որ տարեկան մէկ միլիոն զրշ է աւելի նոր հասոյթ մը կը ցուցնէ կառավարութեան. ծրագիրը Պետական Խորհրդին զրկուեցաւ։

ՄԱՏՐԻՊԷՈՅԻ Պատմահանէի քարաչէն կամուրջը, որ քանի մը տարի առաջ փլած էր, 19,000 զրշ ծախքով պիտի վերաշինուի։ Սիլուհտար տպագիր կամուրջն ալ նորոգել տալու համար տեղեկագիր մը տրուած է ձեռնհաս պաշտօնատան։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Իզմիրէն կը հեռագրեն թէ ապրիլ 24ին, շաբաթ առտու Մաքրիի մէջ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը ըզգացուած է։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

ԱՐՄՏԻՊ.— Յորեն.— Վերջացող շաբթուան մէջ հատաւ 20,000 քիլի կակուղ ցորեն Անատոլուի զանազան տեղերէն և 5,000 քիլէ Բուսմէլիէն. գիներն են լիպարայէն վար, 2 Սատոնի, 23½ Սենօպի, 4էնկիւրիի և Գոնիայի ճերմակ և 1—2 զրշ. խառն տեսակները։ Կարծր ցորենէն հատաւ 7000 քիլէ և ծախուեցաւ օքան 53-54½ փր.ի։ Հանար.— Անկարեւոր զործառնութիւններ։ Եգիպտացորեն. — Հրապարակը հատատուն է։ 8,000 պարկ ծախուեցաւ Ազիզքոնդրիոյ և Բիրէյայի համար։ Իզմիրի մէջ 22-42 փարայի, Սէլանիկի մէջ 23½ փր.ի։ Գարի.— 7,000 քիլէ ծախուեցաւ Իզմիրի, Մարմարայի և Դարդանելի տեսակէն, քիլէն 11½ 11½ զրշի։ Վարսակ.—Խնդրանք կայ. վաճառում չկայ. ապրանքի պակասութենէն։ Թունկիր.—Վաճառում չկայ, ապրանքի պակասութենէն։ Սուսամ. — 350 պարկ ծախուեցաւ տեղական սպառումին և Եւրոպայի համար, օքան 76—83 փարայի։ Լուբիա. — Վաճառում չի կայ. գիները ինկած. անձրեւները վնասած են տեսակին։

ԱԼԻՒԻՐ.—Շատ կարեւոր վաճառումներ այս շաբթու։ Օսկայի տեսակին պարկը կարժէ 120—140 զրշ., Վառնայինը 115, Սամսունինը 100—105 և Պրայիսայինը 125 զրշ։

ԳԱԶԹԱԲԵՐԻ.—Շաբաթ.— Թրիէսդէէն 6000 պարկ հատաւ և ծախուեցաւ, կենդինարը 88-90 զրշ.ի։ 1,2000 պարկ ալ ռուսական ծախուեցաւ, կենդինարը 85 զրշ.ի։ Խանուտ.— 500 պարկ հատաւ. 1,700 պարկ ծախուեցաւ, 1,700 օքան 5,20 6,20 օսմանեան ոսկիէն։ Գիները բարձրանալու հակամէտ են, Սպանիա-Ամերիկեան պատերազմին պատճառաւ։ Բրինձ.—Հատած են 200 պարկ եգիպտական, պարկը 76-80 զուրուշի, և 100 պարկ ճաքռական Պղպեղ.— 20 պարկ հատաւ և ծախուեցաւ օքան 6¼-6¾ զուրուշի։ Սիպերիական կարագ.— Թակարոքի տեսակին վրայ քիչ մը զործ եղաւ օքան 11զրշ.էն Մոմ. 500 անտուկ Աբզլօ՝ հատաւ, անտուկը 44½ զրշ.ի և 500 անտուկ ալ Ֆուռնէի, անտուկը 47 զրշ.ի։ Օսմանկէ տեսակին վրայ ընթացիկ գործեր եղան, անտուկը 45 զրշ.էն։ Պոսֆոր տեսակին քիլօն 3¾ զրշ. կ'արժէ։ Բաւրիւղ.—Թրանսիթի ընթացիկ գործառնութիւններ, անտուկը 17¼ զրշ.էն. ռուսականին անտուկը 21½ 22 զրշ. ոսկեդրամ կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱԼԷՊՈՒ.— Հատած են 30 տակառ Ուլտօֆքա, օքան 39 զրշ.էն, 13 տակառ Թէրլէքիանէ, օքան 42 զրշ.էն 10 տակառ Օսէաա, օքան 42 զրշ.էն և 16 տակառ Սիրոյի, օքան 45-46 զրշ.էն։

ՀԱՆԲԱՅՈՒԼԻ. — Գիները վերջին ծայր բարձրացած են, տէն տեսակներու վրայ։ Բարտիֆին թօնօն կ'արժէ 28 30 շիլին, Նիւքասթիլը 24 26 շիլին, և Ակովխանին 20½ 23 շիլին։

ՄԱՆԻՊ.ԹՈՒՐ.— Սովորական գործառնութիւններ։ Հրապարակը հանդարտ է։

ԱՐՏԱՇՈՒԼԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ. — Թիգրիլ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Բուդ.— Գործ չեղաւ, ապրանքի պակասութենէն։ Բամպակ.— 15,000 օքա հատաւ Իզմիրէն և 10,000 օքա ալ Ատանայէն։ Ատանայի տեսակին օքան կ'արժէ 5,5,05 զրուշի։ Մեհմաֆս.— Գործ չեղաւ, ապրանքի պակասութենէն։ Կապարներ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Ասիոն.—25 անտուկ ծախուեցաւ։ Դեղին մեղրամոմ.—Վաճառում չի կայ։ Ճեհրի.—Վաճառում չի կայ։ Բայսկրիի տեսակին օքան կարժէ 3-3¼ զրուշ. Էնկիւրլենը 2½-2¾ զրշ.ն Զիլէ, Թոգատ, Զարումը տեսակներուն օքան 2-2¼ զուրուշի։ Դրիսար.—Վաճառում չի կայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեւին օքան 5 զրշ. կ'արժէ ճերմակինը 6½ զրշ.ի։ Մարբ —Վաճառում չիկայ. օքան 6-14 զրշ. կարժէ։ Ընկոյզ.—Վաճառում չի կայ. օքան 47-55 փր.կ'արժէ։ Կաղին.—Վաճառում չի կայ։ Պտուղ.— Հրապարակին վրայ գործ չեղաւ։

QUININE PELLETIER

Այսօր գրեթէ ամէն ընտանիքի մէջ նախահոգ մայրերը փէնէն Բէլլըթիէէ դեղահաբերը— չիշ մը ունին։ Ամենապէտիկ դոյի մը։ ամենապէտիկ տարութեան առթիւ, իրենց տղոց մէկ կամ երկու փէնէլի դեղահատ կու տան, և ընդհանրապէս այս կերպով հիւանդութեան առաջքը կառնուի։

Ա Զ Դ

ՕԱԿՈՐ Էֆ. ՍՈՒԲՒԱՍԵԱՆ կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան թէ իր Խափեար խանի մէջ ունեցած գինիի Տէբօն այս անգամ փոխադրած է Կալաթա Զիւլֆարի փողոց Եւսուֆ Իզզէտտին խանի ներքև թիւ 2 մթերանոցն։

Ծիւեալը արժանացած է Օսմանեան Իֆթիարի և Զիրակայի ու Պուլկարիոյ առաջին արծաթ միտալներու։ Սոյն մթերանոցին մէջ կը ծախուին իւր չիրած Դարթալի տեսակ զինիներ սեղանի. մասնաւանդ հիւանդաց համար հին գիներ, գնահատուած երեւելի բժշկաց կողմէ. տակառով. քաղով և չիրով։ Նոյնպէս բաղաքը խաղողէ եղած Մատիքա և Քարթալի ճիպրէի տիպ օղի, որ փափկաճաշակաց կողմէ արդէն գնահատուած են։ 7 13—20

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բէրա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	23	17
Ամէնէն բարձր գին	»	23	18
Ամէնէն վար գին	»	23	16
Բուսմէլիի երկաթ. զոց.	Ֆր.	107	62
Ամէնէն բարձր գին	»	108	25
Ամէնէն վար գին	»	107	50

ԲԱՑՈՒՄ 27 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Գ.	Ք. Կ.	23	15
Բուսմէլիի երկաթուղի	Ֆր.	107	62
Օսմանիէ		387	—
Ռէզի		281	—
Օսմ. Պանքա		12	25
Բռէտի ժէնէրալ ՕՔՔմ.		8	20
Երկրագործական Պանքա		7	30
Մօս. ՕՔ. Շանմ է Վալէօր	Ա. Ո.	3	24
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	50
Թրամուէյ ըստանեմ		805	—
» ժուիսանս		265	—
» պարտաք.	Ֆր.	510	—
Տէրբոսի ջուրի ընկ.	»	315	—
Քարափ կ Պոլսոյ	»	470	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտ ուՑ օրուան	Օ. Ո.	4	80
» մէկ ամսուան	»	—	—
Բուս. երկթ. ուՑ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	—
Անգլիական ոսկի	»	109	30
Բոլ էմիէրիալ	»	89	35
Քրիմից	»	51	02
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէճիտիէ	»	96	20
Բուպլի Ռոզարամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	10
» » » չէք	»	110	05
Բարիզ » »	Ֆր.	23	05
» » » չէք	»	22	90
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	48 ¾
Վիեննա չէք	Ֆլ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բամբասեալքը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի դիմաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ՀԱՄԱՐ։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կոյսական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչորդութեամբ ստորագրելոյս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

PILULES de BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Երկաթախառն դեղերու ամենէն ընտիրը բնաւ չաւրուիր ու ազդեցութիւնը չի կորսնցներ. գնահատուած է՝ բժշկական Ակադեմիէն։

Կը բուժէ.

Անարիւնութիւնը, կիներու սպիտակհոսութիւնը, կիներու դաշտանի յապաղումը, ոսկրի հիւանդութիւններն ու ծուռութիւնները։

SIROP DE BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ՕՇԱՐԱԿ

Պլանքարի դեղահատներուն յար և նման է բաղադրութեան և ազդեցութեան տեսակէտով և բնաւ չաւրուիր։

Գորշտաշտո-Ֆոսֆոր Եկամոլ

Դեղահատերը 26 հատ)օրական
Օշարակ 13 ապր. դրամ)

Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութեամբ փնտռել հետեւեալը պիտակներուն վրայ։

Blancard, 40 rue Bonapart

Թուրքիոյ ընդհ. դեղարաններուն մէջ կը ծախուի։ 34 18—32

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆր. 14,500,000
Պահեստի գրամ	» 21,173,000
Ցարեկեան հասոյթ	» 44,820,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և տեղութիւններ և սորա մէջ գտնուած վաճառքներ և ֆարասիներ թեթեւ յարմարութեամբ։

572

ԳԱՒԵՒԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գոլաթա, Պանկ—Դե—Բերա, Ազանի ատիս խան, 12, 4

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862Ի Ն

ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ԹԻՕԼԴԷՐ ՖԻՆՖԷԼԴ

Հելդէ խան, թիւ 2—3, Վիսկոնտ Էուրդ, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՌՆԷՆ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Գալատա Բերայ Մեծ Փողոց)

կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անցանց կը լեցնեն. ցաւազրկելը և բնական ատամներ պայմանաւոր։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դիմի յատակներուն ըստ դրութեան, ծամելու, և ոչ ոք զանոնք երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւ տալու։

Ց.Գ. Ամերիկ. սով. համաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ (Դիւք-կէս օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Դիւք-կէս գիշեր) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաղթականքը կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Թրէվէլէ խան։

ՄԱՍ

ՇՈՒՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Գլասգոյ, Մէլբուրնէ և Սիւ Մոլի դիմաց բանող ընդհանուր

Անուանք	Թվոյ	Անուանք	Թվոյ	Անուանք	Թվոյ	Անուանք	Թվոյ	Անուանք	Թվոյ
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Կոզ	1011	Մալմ	724	Ռօպարիս	1862
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրօնտս	1695	Մարկնկ	2273	Սարֆօ	1113
Ճնճէլօ	1541	Գոքսս	895	Լիզ	775	Մարգէլլս	3709	Ցկրիս	1735
Արիսսոդ	2377	Ֆիտս	481	Լիտալկա	1581	Միրատս	3557	Սիլվիս	1193
Գասանս	1812	Տօմինս	937	Հինտու	3729	Միլ	1037	Սրէրս	1200
Գօրտոնս	1264	Տուրս	2383	Հօրատիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Տրարս	1713	Հումպէր	596	Մուլիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօքիս	3827
Գըֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտահս	5540	Օհիս	4100	Թօրէտս	1470
Գէյրս	1671	Էլտօրատս	1520	Ճիւս	1080	Մնչարիս	4036	Թորբիտս	487
Գալիբսս	1337	Էրադս	1481	Քէլէս	1053	Օրատս	1535	Ուրպինս	2420
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլրինս	2307	Բաէրմս	1637	Վասրս	1914
Գաղս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քսվնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրալմս	2229	Վօլմուրնս	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէրանդս	2272	Բիսատս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիէս	3060	Լիվօրնս	1643	Բրամ	1613	Զէրս	1200
Գօլօրատս	4235	Կիդանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօմէս	1789		

Վասէս չոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած, պարպած և Նովորոսիք ուղեւորած է։

Բելբէնս չոգենաւը, նաւապետ Սմիթն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 28ին և Մայիս 12ին հոս կ'սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ

Թիւ 17—18, Թիւշիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 28 10 Միտիլի, Իզմիր, Պիրէն, Ազերսանդրիա, ժամը 3ին յետ միջօրէի։

Դշ. 29 11 Սեպաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ի։

Եշ. 30 12 Տարտանէլ, Այնաբոզ, Մէլոսի, Իզմիր ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Նր. 2,14 Իւէպոլու. Սամսոն, Օրտու, Կիրասունտ, Տրապիզոն եւ Պաթում առտ.ան ժամը 11ին։

Դիմել առ Ժ. Վ. Վիթալ և ԸՆԿ

Ուիքթոլ խան

ՄՈՍ

ՇՈՒՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Գլասգոյ, Մէլբուրնէ և Սիւ Մոլի դիմաց բանող ընդհանուր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամէս	3000	Թիպս	2500
Ալնիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Գէանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարթա	3000	Ֆիֆինս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրնի	1500
Դարթֆիս	2500	Ֆիլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. Վիթալ և ԸՆԿ

Ուիքթոլ խան

ՄՈՍ և ԸՆԿ.

Ազատ Մաքրիզ Լիվերբուլ

568 31, Ճէյմս Մաքրիզ Լիվերբուլ

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրոֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սրբաձա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՒԹԻ ՑԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՑԱՐԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ

ՍԿԻԻԿԻՍԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՒՆԵՆԱՒԵՐ

Իսկիսարէն	Կոմբրէյ	Կոմբրէյէն	Իսկիսար
—	6 15	— —	7 — Գկ.
11 30 Պէշիք	6 50 Պէշիկ.	12 —	7 40 Պշկ.
12 15	7 55 Պէշիկ.	12 50	8 20
1 —	8 50հնգ.Պշ.	1 20	9 —
1 30	9 35	1 50	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 15	10 15 Գգկ.
2 20	10 10 Պէշիկ.	3 — Վոսփոր	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գգկ.	3 5	10 40 Գգկ.
3 30	11 — Գգկ.	3 30	11
3 15 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	4 —	11 25 Գգկ.
4 —	11 20	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 15 Ֆէրպ.		5 —	12 15
5 —		5 40 Պէշիկ.	
5 35		5 30 Ֆէրպօթ	
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պշկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիսարէն	Կոմբրէյ	Կոմբրէյէն	Իսկիսար
12 —	6 50 Պշրթ.	12 20	7 40 Պշր.
12 45	8 Պշրթ.	1 —	8 20
1 20	8 45	1 35	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	3 5	10 15
3 25	10 15	3 — Վոսփ	10 30 Ֆէրպ.
3 15 Ֆէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 5	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45 Պշկ.	11 30 Ֆէրպ.
5 25	11 45	5 30 »	11 45
5 50 Պշկ.	12 —	5 30 Ֆէրպօթ	12 15
5 45 Ֆէրպօթ		6 15 Պշկ.	
6 15 Պշկ.		7 5 Պշկ. Գգ.	

ՀԱՐԼԻՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՒՆԵՆԱՒԵՐ

2 —	Հարէմէն Սալանազ բացի կիր.է)
4 —	» » բացի ուր.է
10 40	» » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25	» ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30	Կաժուրջէն Հարէմ Սալանազ բացի կիր.է
3 30	» » » բացի Ուր.է
10 10	» » անտի Սալանազ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10	» » » Սալանազ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻԻՍԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈՒՆԵՆԱՒՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15	Իսկիսարէն Գապաթաշ Սիրբէճի
4 45	Իսկիսարէն Սիրբէճի
9 45	Իսկիսարէն Սիրբէճի
11 —	Իսկիսարէն Սիրբէճի
4 —	Սիրբէճիէն Իսկիսար
5 30	Սիրբէճիէն Գապաթաշ Իսկիսար
10 30	Սիրբէճիէն Իսկիսար
11 30	Սիրբէճիէն Գպթ.Իսկիսար

Նշան.—Օղը միգապատ եղած ատեն շոգենաւերը իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ԲԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յ'Ամերիկա

Քարիզ, 16, Պուլվար տէ Գիզալիէն. 1, 3, Էր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ 1845ի հիմնուելէ ի Վեր

Ապահովագրութիւնքս վճար. 1 Մէյլիոն 123,000000

1895ի դրութեամբ

Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000000

1896 յունուար 1

Աւանդ եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա	40,00000
Ցաւելեալ դրամագլուխ	124,00000
Գրդի ապահովագրութիւնք	1 Մէյլիոն 141,00000

Տիեզերական ապահովագիր

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագիներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս, ԱՒԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին քնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարընչանակուած է ապահովագրին մէջ. ուելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թոպխանէ

188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒՐԻՊՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Պայմանատ. ապ. Վ. խան, Ղալաթիա

ՇՈՒՆԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլ այն և Գալիոսէ մինչեւ կանոնաւորապէս բանող

ՓԱՄԱՆՈՒՄ

Մայիս 10 Սիւրատ Մարսիլիէն։
» 16 Մինկրելի Անատոլի եղերքէն։

ՄԵՆՈՒՄ

Մայիս 11 Սիւրատ Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։
» 17 Մինկրելի Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն Նաւուղղեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹՈՌՈՍ ԲԸՂՈՒԼ

575 Թոփհանէ, քարափին վրայ

PILULES de BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Երկաթախառն դեղերու ամենէն ընտիրը բնաւ չաւրուիր ու ազդեցութիւնը չի կորսնցներ. գնահատուած է՝ բժշկական Ակադեմիէն։

Կը բուժէ.

Անարիւնութիւնը, կիներու սպիտակհոսութիւնը, կիներու դաշտանի յապաղումը, ոսկրի հիւանդութիւններն ու ծուռութիւնները։

SIROP DE BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ՕՇԱՐԱԿ

Պլանքարի դեղահատներուն յար և նման է բաղադրութեան և ազդեցութեան տեսակէտով և բնաւ չաւրուիր։

Գորշտաշտո-Ֆոսֆոր Եկամոլ

Դեղահատերը 26 հատ)օրական
Օշարակ 13 ապր. դրամ)

Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութեամբ փնտռել հետեւեալը պիտակներուն վրայ։

Blancard, 40 rue Bonapart

Թուրքիոյ ընդհ. դեղարաններուն մէջ կը ծախուի։ 34 18—32

ԲԱԶԼ

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՍՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱԳՈՒՆ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆենտի Նէնի Զարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ շափու վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ դիտողին։ Գերման-Աւստրիական կիզծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պէլճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընդէր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլոր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն այ։

Վերջին գին. Թիւը 2 դրշ.

20 99—100

ՖՐԵՏ. ԼԷՕԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՒՆԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Արլինկտոն Դիէք Բանող շոգենաւերը

Անուանք	Թվոյ	Անուանք	Թվոյ
Վիրգորիան	10500	Ֆիալիան	3600
Առիվնեան	10500	Էմիրիշիրն	3500
Բէսպրիան	10500	Աբրդ.ըն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Ասիպիան	3500
Գլասկիան	8000	Աքէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	2300
Գոսդոնիտն	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինէօ	900
Վանկնիան	3700	Նորրդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆասիան	3500		

Ապրանքի տեսակներէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար թէ բենց հրահանգը զրկել չոգենաւէն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար ... ա ... ա. ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԻՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1 Ղալաթիա

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

«ՄԱՍԻՍ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (67)

ԷՄԻԼ ԿԱՊՈՒՐԻՈ

ԴԺՈԽԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ

ԲԱՍՔԱԼ ԵՒ ՄԱՐԳԸՐԻՏ

—Այո՛, պարոն, այս էր և է տակաւին իմ կարծիքս։ Ծերունի դատաւորը՝ ժպտելով՝ մատներին հետ կը խաղար։

—Ես հիմա՝ հինգ վայրկեան չանցած՝ կ'ըսեմ քեզ թէ, ստուգիւ ձեր մօր գրածն է թէ ոչ, ըսաւ...։ Ընեմ։ Ինչ պարզ է և ապահով...։ Գարշապէս բացդատել այդ նամակին գիրը գրասեղանին մէջ պահուած նամակներուն գրին հետ...։

Օր. Մարգըրիտ՝ կէս մը կանգնելով՝ գոչեց.

—Մ'հ... ինչ լաւ գաղափար...։

Բայց դատաւորն առանց օրիորդին զարմանքը նշմարելու երեւոյթի, աւելցուց կարճ ձայնով.

—Մ'ուր է այն նամակը...։

—Պ. Տը Շալիւս իւր գրպաններէն մէկուն մէջ դրած պէտք է ըլլայ։

—Պէտք է գանել, օրիորդ...։ Ինչ կոմսին սենեկապան ծառային որ բերէ։

Աղջիկը կանչեց, բայց Պ. Բազիլիր իւր սիրոյ յուզարկաւորութեան պատրաստութիւններուն զբաղած ըլլալով՝ բացակայ էր։ Երկրորդ սենեկապանն և տիկին Լէոն յանձն առին նամակը գտնել բերելու գործը. բայց իրենց ինամով խուզարկութիւնն ի դերեւ ելաւ։ Նամակը չկրցաւ գտնուիլ։

—Ինչ դժբաղդութիւն... կը մրմնջեր դատաւորը գիտելով մեռեալին բոլոր գրպաններուն խուզարկուիլը։ Թերեւ հոն էր առեղծուածին բանալին։

Դարձեալ նորէն նստաւ կոմսին սենեակին մէջ. բայց յայտնի կը տեսնուէր թէ վհատած էր, և իւր մտանիին քարը մատին ետեւի կողմը դարձուցած էր։ Ըսել չէ թէ խնդիրն անլուծելի կը համարէր. այլ միայն կը խորհէր թէ ճշմարտութիւնը պրտնելու համար երկար ժամանակ և հեռատեսութիւն պէտք էր, որ իւր գործը չէին...։

Միակ անմիջական յոյս մը կը մնար իրեն...։ Պ. Տը Շալիւսի վերջին անգամ գրած ու արտասանած խօսքերը քննելով՝ չէր կրնար հասկնալ անոր դիտաւորութիւնները...։ Ինքը, որ փորձառութեամբ արուած կերպամբարտութիւն մ'ունէր, չէր կրնար իմաստ մը երեւան հանել, որ լոյս մը ծագէր խաւարին մէջ...։

Ուստի խնդրեց զանոնք Օր. Մարգըրիտէն, նա ալ բիբաւ իրեն տուաւ այն թղթիկն, որուն մէջ կոմսը չանցուցեր էր հասկցնել իւր միտքը, միանգամայն այցաքարտ մը, որուն վրայ օրիորդը կարդաւ գրած էր օրհասակաւոր վերջին խօսքերը։

Զանոնք ամէնը սեկտեղ բերելով՝ հաշտարար դատաւորն հետեւեալը կը կը գտնէր.

«Իմ քոյրը հարստանալու... գամ... բարեկամներ ունիմ... «Մարդերէս»... կոչուած... տես մայրդ... դեղ ունիմ...։»

Այս տասներկու անկապակից բառերը՝ Պ. Տը Շալիւսի մշտնջենական մտահոգութիւնները կը ժատնէին։ Իւր հարստութեան և Մարգըրիտի ապագային հոգը, ինչպէս նաեւ Մարգըրիտի մօրը գէմ ունեցած երկիւղին և հակակրութեան հետքը կը գտնուէր անոնց մէջ։

Բայց ամէնն այս էր. այսինքն բան մը չէր...։

«Ցա՛ բառը կը հասկցուէր. կոմսն ուզեր էր գրել թէ «իմ բոլոր հարստութիւնս կուտամ...» «Կ...ա...» բառն ալ կը հասկցուէր։ Անառարկելի օրհասականին բերնէն կը կորզուէր այն սոսկալի աներկբայութեամբ, թէ Մարգրիտ — իւր հարազատ աղջիկը — մէկ ոսկի մ'իսկ չպիտի ստանար այն միլիոններէն զոր իրեն կը յատկացընէր։ «Զէրոյ ֆէրէ» խօսքն ինքնին կը հասկցուի։ Բայց երկու բառ կային որք բացարձակապէս անհասկնալի կը թուէին հաշտարար դատաւորին, վասն զի չէր կրնար կապել միւսներուն հետ. Քոբէնհէր և գէմ բառերը, որ ի բարու ետեւէ կուգային թուղթին վրայ, ամէնէն յստակ կարդացուածներն էին...։

Երեսուներորդ անգամ դատաւորը կէս ձայնով կը յեղյեղէր, յանկարծ մեղմով մը սենեակին դուռը զարնուեցաւ, և գրեթէ իսկոյն տիկին Լէոն երեւցաւ։

—Ինչ կայ, հարցուց Օր. Մարգըրիտ։

Վերակացուհին Պ. Տը Շալիւսի ուղղուած նամակներու ծրար մը դրաւ սեղանին վրայ՝ ըսելով.

—Հանգուցեալ կոմսին եկած նամակներ են։

Ցետոյ՝ լրագիր մը ներկայացնելով Օր. Մարգըրիտի, քաղցր ձայնով մ'ըսաւ։

—Այս ալ հիմա բերին ձեզի տրուելու համար։

—Լրագի՞ր... ինձի՞ տրուելու համար... սխալ չըլլայ...։

—Ամենեին...։ Ես դռնապանին սենեակն էի երբ մարդ մը բերաւ ըսելով թէ Օր. Մարգըրիտին զրկուած է իւր բարեկամներէն մէկուն կողմէ...։

Այս ըսելով՝ գլուխն յարգանքով խոնարհեցուց և դուրս ելաւ։

Աղջիկ կը զարմացուցու և միանգամայն կասկածոտ դէմքով մը բացաւ լրագիրը։

Առաջին երեսին մէջ մէկէն աչքին զարկաւ քանի չափ տողեր կարմիր մատիտով շրջանակուած։

Տարակոյս չէր մնար որ այն տողերը կարդալու համար զրկուած էր լրագիրը. ուստի կարդաց։

«Մեծ յուզում և անլուր գայթակղութիւն տիկին Տ'Ա... ի թիեւանին «մէջ...»

Այն սոսկալի յոգուածն էր որ Բաքալին պատիւը սպանող թղթախաղին տեսարանը կը պատմէր։

Եւ որպէս զի Օր. Մարգըրիտ տարակոյս կամ վարանում չունենայ, յոգուածը զրկող թշուառականը մէջը գտնուած անուններուն սկզբնատառերը ամրողջացուցեր էր մատիտով. Կ. Տ'Արժէս, Բաքալ Ֆերաշեէր. Ֆէրնան Տը Բոռալմ. Ռոշբոթ գրեր էր։

Եւ սակայն՝ այս վատ նախագուշութեամբ հանդերձ՝ աղջիկն ի սկզբան չկրցաւ հասկնալ այդ պատմութեան իմաստն ու զօրութիւնը, և պէտք եղաւ որ քանի մ'անգամ կարդար...։ Բայց երբ հասկցաւ վրդովեցաւ։ Երբ սարսափելի ճշմարտութիւնը պայթեցաւ մարքին մէջ, լրագիրը վար ինկաւ ձեռքէն, երեսին գոյնը մահուան դեղնութեան շրջեցաւ և ինքզինքը կորսնցընելով, ապշած, գոգահար, պատին կրթնեցաւ։

Դէմքին ամբողջ դժնդակ ցաւ կ'արտայայտէր, որ հաշտարար դատաւորը զարհուրելով՝ վեր ցատկեց։

—Ի՞նչ կայ տակաւին, գոչեց։

Թարգմ. Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

(Շարունակելի)